

be regarded as homonyms. Immediate and distant words-identifiers are those context vectors which exactly point at this or that meaning of the noun functioning in the corpus text. Thus, the research proves the distributional hypothesis which presupposes that close polysemous meanings are distinctive of those linguistic units occurring in similar contexts and identifiers of which pertain to the same semantic or associative field.

Key words: distributional modelling, frequency, polysemy, homonymy, heterosemy, potentially homonymous meaning of the noun, corpus text, context vector

Стаття надійшла до редколегії
30.04.2015 р.

УДК 821.111-84:398.91

Олена Овсянко

Глобальна структура англійських прислів'їв: типологічні аспекти

У статті проаналізовано статус сучасних англійських прислів'їв у парадигмі текстів малого жанру. Увагу сфокусовано на їх поверхових і глибинних структурах та структурно-семантичних модифікаціях. Особливо детально простежено домен прислів'їв культурно-побутової спрямованості. Ідентифіковано базові ознаки прислів'їв: поетичність, емоційність, лаконічність, динамічність, стабільність, контрастність, антитезисність, дидактичність, повчальність, абстрактність, образність, оригінальність, експресивність, валоративність, топікальність, влучність, інтелектуальність, комічність. Виявлено стильові риси прислів'їв, об'єктивованих мовленневою формою прислів'я та реалізацією специфічними модусами, а саме: загальною значущістю, інформативною щільністю, комунікативною чіткістю, експресивністю. На основі систематизації ознак конкретних жанрів фольклорних текстів малої форми виокремлено тексти духовно-ідеологічної (легенди, балади, міфи), культурно-побутової (приказки, прислів'я, повір'я, казки) й тексти креативно-повчальної (загадки, анекдоти, байки, притчі) спрямованостей. Змодельовано комплексний підхід до вивчення їх епідігматичного буття (семантичних і формальних модифікацій). Сага про статус прислів'їв, їх структурно-семантичне буття та модифікації має значне аксіологічне навантаження та перспективу подальшого творчого пошуку.

Ключові слова: тексти малого жанру, прислів'я, глобальна структура, модифікації, прагматичний потенціал, англійська мова.

Постановка наукової проблеми та її значення. Сучасні лінгвісти фокусують увагу на дослідженні комунікативних одиниць, яка об'єктивується тенденціями сьогодення, актуальністю питань текстоцентричного спрямування: онтології текстів, їх категорій, таксономії, дискурсивної детермінації та лінгвокогнітивних аспектів. Значущими є модуси концептуалізації та категоризації для осмислення [3; 4; 5]. Серед текстів виокремлюють типи малих текстів і жанрів. Метазнаки на позначення окремих типів текстів зумовлені розміром, обсягом останніх. До малих текстів тяжіють блоки ситуацій стандартних текстів – завершені за змістом й інтегровані прагмемами. Текстам як комунікативним одиницям властиві композиційно-сюжетна, композиційно-смілова, композиційно-мовленнева ознаки. Спрацьовує тут інтеграція змісту, смислу та форми. Структурно-семантичний підхід до тексту передбачає інтерпретацію сюжетних блоків і їх наповнення. Концептуальний простір (ментальний) комунікативних одиниць обіймає загальний зміст та основні смисли [4; 10]. Увага до поверхових і глибинних структур текстів валідна та на сьогодні дуже актуальна [7; 20].

Аналіз досліджень цієї проблематики. Лінгвісти й фольклористи в науковій картині світу розробляють комплексні підходи до проблем мовно-структурної організації творів усної народної творчості (І. Р. Гальперін, В. І. Даль, О. Ю. Дубенко, В. І. Карасик, О. В. Кунін, О. В. Магіровська, Г. Л. Пермьяков, М. В. Піменова, Л. С. Піхтовникова, Л. І. Тараненко й ін.). Мало досліджене на сьогодні буття глобальної структури фольклорних текстів малої форми, зокрема прислів'їв.

Мета статті – ідентифікувати семантичні структури англійських прислів'їв, їх епідігматичне буття (семантичні та формальні модифікації), таксономію й методики їх представлення в науковій картині світу. Мета дослідження передбачає реалізацію таких **завдань:** виявити статус та ознаки

прислів'їв на матеріалі сучасної англійської мови, ідентифікувати базові критерії їх комплексного аналізу й методики дослідження.

Об'єкт дослідження – прислів'я англійської мови, **предмет** – їх поверхові та глибинні структури. Теоретико-методологічну основу дослідження формують наукові роботи. **Матеріалом дослідження** слугує корпус релевантних прислів'їв, вилучених із фразеологічних, тлумачних словників, сучасних публіцистичних джерел («The Times», «The New York Times», «The Sunday Times», «The Guardian»), довідників, а також сучасна англійська мова.

Методи та прийоми лінгвістичного аналізу схарактеризовані в роботі комплексно (використано загальнонаукові методи аналізу, синтезу, індукцію, дедукцію, а також компонентний (семантичний), контекстний, трансформаційний аналіз).

Виклад основного матеріалу й обґрунтування отриманих результатів дослідження. Сучасні лінгвістичні джерела вміщують значну різноманітність термінів щодо визначення текстів малої форми. Найчастіше дослідники вживають метазнаки «малі жанри» [1, с. 105; 11, с. 148], «малі епічні жанри» [13, с. 138, 237], «мікротекст» [8, с. 84], «мінімальні тексти» [22, с. 70], «текст малої форми» [14, с. 4], «малі жанрові форми» [2, с. 23] та ін. До текстів малої форми відносять різні за жанровою належністю твори, що мають невеликий обсяг і передають «високу концентрацію почуттів стану та дії» [17, с. 22]. Лаконічний виклад фактів, наявність традиційних кластерів образів і мотивів або прихованого смислу, неочікуваної дотепної кінцівки є властивостями текстів малої форми [14, с. 4]. Спільною ознакою фольклорних текстів малої форми вбачається поєднання прагматичного й естетичного начал, тобто їх утилітарно-практичного та художнього призначення [12, с. 15]. Звернуто увагу на те, що малі фольклорні тексти виконують повчально-прогностичну функцію [6, с. 210]. Розглядаючи функціональні особливості короткого фольклорного тексту, науковці [8, с. 84] зазначають, що він уміщує такі аспекти: денотативний (відображає певний об'єкт дійсності, предметну чи дійову ситуацію, комунікативно-прагматичний (модифікує зміст висловлення залежно від комунікативної інтенції мовця, прагматичного спрямування тексту та інших позамовних факторів). До малих фольклорних жанрів у науковій картині відносять твори зі спільною ознакою – невеликим обсягом (приспівки, частівки, афористичні жанри, загадки, прислів'я) [9, с. 113].

Термін «жанр» можна застосовувати не до всіх різновидів текстів малої форми. Він є релевантним до «класичних» мікротекстів: прислів'їв, приказок, загадок, скоромовок, прикмет, замовлянь. Інші ж різновиди малих форм, такі як повір'я, побутові рекомендації, прокльони, побажання, науковці пропонують називати типами мікротекстів, оскільки вони досить різні за своєю природою з погляду поетики, побутування, функціонального призначення [18, с. 12–13]. До фольклорних текстів малої форми в широкому розумінні належать [1, с. 271; 6, с. 210–211; 16, с. 28–69; 24, с. 23] прислів'я, приказки, загадки, привітання, погрози, прокляття, обрядові та магичні примовляння, заклинання, лічилки, ігрові кліше, прикмети, побутові рекомендації, тлумачення снів, повір'я. Фольклорна мова – джерело становлення художньої мови, представлена тріадою текстів: духовно-ідеологічної, культурно-побутової, креативно-повчальної спрямованості [18, с. 18]. На основі систематизації ознак конкретних жанрів фольклорних текстів малої форми в матриці параметризації фольклорних текстів [18, с. 20] виокремлено тексти духовно-ідеологічної (легенди, балади, міфи), культурно-побутової (приказки, прислів'я, повір'я, казки) і креативно-повчальної (загадки, анекдоти, байки, притчі) спрямованостей [18, с. 19].

Таблиця 1

Ознаки фольклорних текстів малої форми

Ознаки фольклорних текстів			
жанр тексту	функціональне призначення	композиційно-структурна побудова	обсяг тексту (кількість слів)
Тексти духовно-ідеологічної спрямованості			
легенда	соціально-виховне	вільна форма	200–800
балада	соціально-виховне	початок, розвиток сюжету, кульмінація, розв'язка	250–1100

Закінчення таблиці 1

міф	пізнавально-світоглядне	зав'язка, розвиток сюжету, кульмінація, розв'язка	150–3000
Тексти культурно-побутової спрямованості			
приказка	пізнавально-настановне	частина речення, кліше	2–6
прислів'я	асоціативно-виховне	речення просте або складне	4–16
повід'я	асоціативно-настановче	складне речення	5–20
казка	соціально-виховне	зав'язка, розвиток сюжету, кульмінація, розв'язка	80–2000
Тексти креативно-повчальної спрямованості			
загадка	розважально-тренувальне	одне – два речення	4–24
анекдот	розважально-виховне	зав'язка й раптова розв'язка	7–50
байка	асоціативно-повчальне	вступ та зав'язка, розвиток подій та розв'язка, мораль	70–200
притча	повчально-настановне	зав'язка, дія, мораль	300–1000

Прислів'я як полізмістовні та поліфункціональні комунікативні одиниці посідають особливе місце в домені фольклору. Як готові згустки думок, спостережень та уявлень прислів'я заслуговують на подальше полімодусне дослідження. Прислів'я – стійкий вислів переважно фольклорного походження, у якому зафіксовані практичний досвід людей та його оцінка в різних соціумах. Прислів'я, на відміну від приказок, – це самостійне судження, інтонаційно та граматично оформлені як прості («Дружній череді і вовк не страшний») або складні («Біда тому воліві, котрого корова коле») речення [21, с. 552]. Пор.: англ. – *Proverbs are mental gems gathered in the diamond fields of the mind; As the country, so the proverb*; укр. – *У прислів'їв – мудрість віків і народів; На все є прислів'я; Прислів'я живе у віках*. Значно ширше визначення наводять Н. Шкуратяна та С. Шевчук: «Прислів'я – це виражений структурою речення народний вислів повчального змісту, який формує певну життєву закономірність чи правило, що є широким узагальненням багатотисячних спостережень народу, його суспільного досвіду» [23, с. 255]. Прислів'я наділені низкою стилістичних рис: поетичністю, емоційністю, лаконічністю/розгорнутістю, динамічністю/стабільністю, контрастністю, антитезисністю, дидактичністю, повчальністю, абстрактністю, образністю, оригінальністю, експресивністю, загальною значущістю, влучністю, інтелектуальністю, шармом. Найбільш широкі стильові риси прислів'їв, що орієнтують на мовленнєву форму прислів'я або реалізацію в специфічних мовних явищах:

- 1) загальна значущість;
- 2) інформативна щільність та комунікативна чіткість;
- 3) експресивність.

На сучасному етапі простежується значна активізація малих текстів і правомірно говорити про наявність сильних атракторів («притягання»), які форсують відповідні соціальні замовлення. Прислів'я – маркери інформативності, вони сугестують, навчають, погрожують. Ці факти засвідчують значення малих форм, здатних оперативно реагувати на події та проблеми суспільства про актуальність їх дослідження в лінгвокогнітивному аспекті. Пор.: англ. – *Measures twice, but cut once* [15, с. 70]; *Cut your coat according to your cloth* [15, с. 72]; *Don't put all your eggs in one basket* [15, с. 75]; *Don't look a gift horse in the mouth* [15, с. 76]; *He that goes borrowing, goes sorrowing* [15, с. 81]; *Take care of the pence and the pounds will take care of themselves* [15, с. 91]; *Easy come, easy go* [15, с. 93]; *The rotten apple injures its neighbours* [19, с. 94]; укр. – *Хто високо літає, той низько сідає* [15, с. 97]; *Неправдою світ пройдеши, та назад не вернешся* [19, с. 99]; *Бреши, та не забрїхуйся, тий, та не напивайся* [15, с. 100]; *Крий, ховай погане, а воно ж таки гляне* [15, с. 101]; *Тримай язик за зубами і їж борщик з грибами* [15, с. 117]; *Хто пізно приходить, той сам собі шкодить* [15, с. 134]; *Після бійки кулаками не махають* [15, с. 134]; *Коса не втне, камінь не подасться* [15, с. 142].

Тематика прислів'їв охоплює проблематику навколишнього світу, висвітлює негативні й позитивні явища. Вони викривають негативні риси людини, звільняють шлях до позитивного, відображають багатогранність її життя. У дотичній формі порушуються малодосліджені настанови добра, з одного боку, та запобігання злу – з іншого. Пор.: англ. – *Evil communications corrupt good manners* [15, с. 30]; *A bad peace is better than a good quarrel* [15, с. 32]; *A good beginning makes a good ending*

[15, с. 52]; *Don't trouble trouble until trouble troubles you* [15, с. 271]; *Don't speak too soon* [15, с. 271]; укр. – *Нема того злого, щоб на добре не вийшло* [15, с. 172]; *Немає лиха без добра* [15, с. 172]; *Чуже добро на користь не піде* [15, с. 172]; *Добрий початок – половина діла* [19, с. 172]; *Зла іскра і поле спалить, і сама згасне* [15, с. 174].

Різноманітність компонентного складу прислів'їв зумовлює можливість їх структурно-семантичних модифікацій, у результаті чого закріплена мовними традиціями зовнішня форма, семантика, стилістичне забарвлення зазнають змін. Оцінний компонент у семантиці досліджуваного корпусу прислів'їв може мати і фіксований (позитивний/негативний), і амбівалентний (співіснування протилежних відносин або почуттів (наприклад таких, як любов і ненависть)) характер, що залежить від симпатій/емпатій – позиції мовця. Оцінний потенціал, структура та семантика досліджуваних мовних одиниць під впливом широкого контексту підсилюються або змінюються. Основні види модифікацій – семантичні (зміни змісту прислів'я при збереженні його вихідної форми) та структурно-семантичні модифікації, серед яких виділяємо розширення компонентного складу, дистанційне розміщення компонентів. Пор.: англ. – *The early bird catches the worm* → *Early birds who catch the email worms* [29]; *Where there is a will there is a way* → *Where there is a will there is a way to reduce fees* [30]; *Bad money drives out good* → *Tax and the offshore industry: when bad money drives out good* [31]; *Practice makes perfect* → *Great Britain hope practice makes perfect for European championships* [28]; *Beauty is in the eye of the beholder* → *Is beauty really in the eye of the beholder or can it be measured?* [25]; *Behind every great man there's a great woman* → *Vincere proves that behind every great dictator, there's a great woman* [26]; *No new – is a good new* → *For G4S, no bad news is good news* [27].

Висновки та перспективи подальшого дослідження. Прислів'я є відображенням культурного життя народу, оцінних і комунікативних стереотипів, носіями мотиваційної, оцінної, культурологічної інформації. Прислів'я англійської мови відтворюються в оригінальній формі за рахунок специфічних патернів поверхової структури та їх модифікацій. Останні детермінуються семантичними й прагматичними факторами мовного та мовленнєвого модусів. Прагматичні інтенції об'єктивують емотивність й експресивність досліджуваного малого жанру. Мовленнєві акти при цьому відбуваються в царині тріади адресанта, тексту та адресата (реципієнта). Багатоканальність передачі інформації і її сприйняття верифікуються в монологах, діалогах та полідіалогах. Прагматика й семантика цих семіотичних знаків вирішальні та значущі для валідності текстів. Епфідигматична суть прислів'їв досить вагома, але при цьому лакуарна в науковій парадигмі. У науковій картині світу актуальною залишається теза стосовно феномену інтертекстуальності, статусу прецедентних текстів. Прислів'я належать до ситуативних текстів дериватів. Ці секундарні утворення – база похідних текстів-дериватів. Модифіковані тексти змінюють поверхові та глибинні структури, є потужним джерелом текстових інновацій на векторі серйозний текст → несерйозний, інформаційний → неінформаційний, усний → письмовий, буквальний → небуквальний, прагматичний → непрагматичний, логічний → алогічний. Cf.: *California is a fine place to live – if you happen to be an orange*; *Love me, love my dog (and its smell)*; *Love me and love my alma mater*; *Love me and love my friends in need*; *Don't love my sunny-weather friends*; *Better late than an apple a day*.

Сага про статус прислів'їв, їх структурно-семантичного буття та модифікацій буде неповною без осмислення аксіологічного навантаження.

Перспективним вважаємо вивчення структурно-змістовної побудови англійських прислів'їв як текстів культурно-побутової спрямованості.

Джерела та література

1. Бахтин М. М. Литературно-критические статьи / М. М. Бахтин. – М. : Худож. лит., 1986. – 542 с.
2. Беззубикова М. В. Внутренняя форма слова как средство создания словесной образности в прозаических текстах малых жанровых форм / М. В. Беззубикова // Гуманит. исследования. – 2008. – № 3. – С. 23–30.
3. Бехта І. А. Дискурс наратора в англійській прозі : монографія / І. А. Бехта. – К. : Грамота, 2004. – 303 с.
4. Белехова Л. І. Словесний поетичний образ в історико-типологічній перспективі: лінгвокогнітивний аспект (на матеріалі американської поезії) / Л. І. Белехова. – Херсон : Айлан, 2002. – 368 с.
5. Белова А. Д. Лингвистические аспекты аргументации : монографія / А. Д. Белова. – Киев : Киев. нац. ун-т им. Т. Шевченко, 2003. – 304 с.

6. Виноградова Л. Н. Семантика фольклорного текста и ритуала: типы взаимодействий / Л. Н. Виноградова // Доклады российской делегации к XI Международному съезду славистов. – М. : [б. и.], 1993. – С. 210–220.
7. Гальперин И. Р. Стилистика английского языка / И. Р. Гальперин. – М. : Высш. шк., 1977. – 332 с.
8. Дмитренко В. А. Деякі типологічні риси текстів малих форм фольклору з комічними елементами / В. А. Дмитренко, Л. М. Григор'єва // Проблеми семантики слова, речення та тексту : зб. наук. ст. – К. : Вид. центр КДЛУ, 2000. – Вип. 4. – С. 83–90.
9. Зуева Т. В. Русский фольклор : учеб. для высш. учеб. заведений / Т. В. Зуева, Б. П. Кирдан. – М. : Флинта ; Наука, 2002. – 400 с.
10. Кубрякова Е. С. Части речи с когнитивной точки зрения / Е. С. Кубрякова. – М. : ИЯ РАН, 1997. – 327 с.
11. Левинтон Г. А. К вопросу о «малых» фольклорных жанрах: их функции, их связь с ритуалом / Г. А. Левинтон // Этнолингвистика текста. Семиотика малых форм фольклора : тезисы и предварительные материалы симпозиума. – М. : Ин-т славяноведения и балканистики АН СССР, 1988. – С. 148–152.
12. Максимов А. В. Мифологический мир в малых формах фольклора восточных славян : дис. ... канд. филол. наук : 10.01.09 / Максимов Андрей Викторович. – Смоленск, 2003. – 182 с.
13. Петрова Н. В. Интертекстуальность как общий механизм текстообразования (на материале англо-американских коротких рассказов) : дис. ... д-ра филол. наук : 10.02.19 / Петрова Наталья Васильевна. – Волгоград, 2005. – 395 с.
14. Плотникова Л. И. Семантический потенциал текстов малой формы (на материале английского языка) : автореф. дис. ... канд. филол. наук : 10.02.04 / Плотникова Лариса Ивановна. – Белгород, 2004. – 22 с.
15. Прислів'я та приказки шістьма мовами: близько 2200 одиниць / уклад. Г. Бігун ; 2-ге вид., виправл. і доповн. – К. : Тандем, 2003. – 320 с. – Укр., латин, нім., рос., англ., пол. мовами.
16. Пропп В. Я. Поэтика фольклора : сб. тр. / В. Я. Пропп ; [сост., предисл. и коммент. А. Н. Мартыновой]. – М. : Лабиринт, 1998. – 352 с.
17. Соловій У. В. Оцінно-образна номінація у структурі художнього тексту (на матеріалі української «малої прози» кінця ХІХ – початку ХХ століття) : автореф. дис. ... канд. філол. наук : 10.02.01 / Соловій Уляна Василівна. – Івано-Франківськ, 2003. – 25 с.
18. Тараненко Л. Актуалізація англійських прозових фольклорних творів малої форми : монографія / Л. Тараненко. – К. : Кафедра, 2014. – 288 с.
19. Тимофеев Л. И. Основы теории литературы : учеб. пособие / Л. И. Тимофеев. – М. : Просвещение, 1971. – 464 с.
20. Тураева З. А. Лингвистика текста (текст: структура и семантика) / З. А. Тураева. – М. : Просвещение, 1986. – 126 с.
21. Українська мова : енциклопедія / редкол. : М. В. Русанівський, О. О. Таренко (співголови), М. П. Зяблюк та ін. – 3-тє вид., зі змінами і доповн. – К. : Укр. енцикл. ім. М. П. Бажана, 2007. – 856 с. : ілюстр.
22. Чистов К. В. Фольклор. Текст. Традиция / Кирилл Васильевич Чистов. – М. : ОГИ, 2005. – 272 с.
23. Шкурятяна Н. Г. Сучасна українська літературна мова: модульний курс : навч. посіб. / Н. Г. Шкурятяна, С. В. Шевчук. – К. : Вища шк., 2007. – 822 (1) с.
24. Folklore: an Encyclopedia of Beliefs, Customs, Tales, Music, and Art / [ed. by Tomas A. Green]. – Santa Barbara, Denver Oxford : ABC-CLIO, 1997. – 892 p.
25. Is beauty really in the eye of the beholder or can it be measured? [Electronic resource]. – Mode of access : <http://www.theguardian.com/notesandqueries/query/0,-2198,00.html>.
26. Page of John Patterson [Electronic resource]. – 08.05.2010. – Mode of access : <http://www.theguardian.com/film/2010/may/08/vincere-mussolini-discator-wives>.
27. Page of Nils Partley [Electronic resource]. – 13.08.2014. – Mode of access : <http://www.theguardian.com/business/nils-pratley-on-finance/2014/aug/13/g4s-half-year-results-share-price-jumps>.
28. Page of Sean Ingle [Electronic resource]. – 14.05.2014. – Mode of access : <http://www.theguardian.com/sport/blog/2014/may/14/great-britain-european-championships-gymnasts-sofia-amanda-reddin>.
29. Page of Stuart Millar [Electronic resource]. – 04.08.2001. – Mode of access : <http://www.theguardian.com/technology/2001/aug/04/viruses.security>.
30. Page of Tony Levene [Electronic resource]. – 12.07.2009. – Mode of access : <http://www.theguardian.com/money/2009/jul/12/bank-fees-wills-probate-executors>.
31. Tax and the offshore industry: when bad money drives out good [Electronic resource]. – 28.11.2012. – Mode of access : <http://www.theguardian.com/commentisfree/2012/nov/28/tax-offshore-industry-bad-money>.

Овсянко Елена. Глобальная структура английских пословиц: типологические аспекты. В статье анализируется статус современных английских пословиц в парадигме текстов малого жанра. Фокусируется внимание на их поверхностной и глубинной структурах, структурно-семантических модификациях. Особое внимание уделяется домену пословиц культурно-бытовой направленности. Идентифицируются базовые признаки

пословиц: поэтичность, эмоциональность, лаконичность, динамичность, контрастность, антитезисность, дидактичность, поучительность, абстрактность, образность, оригинальность, валоративность, меткость, интеллектуальность, комичность. Выявлены стилевые признаки пословиц, которые объективируются речевой формой пословицы и специфическими модусами, а именно: общей значимостью, информативной плотностью, коммуникативной четкостью и экспрессивностью. На основе систематизации признаков конкретных жанров фольклорных текстов малой формы выделены тексты духовно-идеологической (легенды, баллады, мифы), культурно-бытовой (поговорки, пословицы, поверья, сказки) и тексты креативно-поучительной (загадки, анекдоты, басни, притчи) направленностей. Смоделирован комплексный подход к изучению их эпидигматического бытия (семантических и формальных модификаций). Сага про статус пословиц, их структурно-семантическое бытие и модификации имеет значительную аксиологическую нагрузку и перспективу дальнейшего творческого поиска.

Ключевые слова: тексты малого жанра, пословицы, глобальная структура, модификации, прагматический потенциал, английский язык.

Ovsyanko Olena. Global Structure of English Proverbs: Typological Aspects. The article in question deals with the status identification of English proverbs in the endozone of small genre texts. The attention is being paid to their outer and inner structures, epidigmatic modifications. Special emphasis is focused on the cultural-social domains of the investigated object. The basic criteria of proverbs are in the vein of poetry, emotionality, laconism, dynamism, contrast, didacticism, abstractness, imagery, originality, expressiveness, topicality, exactness, intellectuality, humour. The main stylistic features of the researched texts are considered in terms of general value, informative density, communicative adequacy, expressiveness. Texts of spiritual-ideological (legends, ballads, myths), cultural-social (sayings, proverbs, traditional beliefs, tales) and creative-educative (riddles, anecdotes, fables, parables) domains are distinguished. The patterns of the proverbs epidigmatic nature (both semantic and formal) are dealt with. Proverbs as folklore small genre texts are flexible, open to transformation, reproduction, semantic and structural deviations. The saga of proverbs' status, their structural-semantic nature, and deviations consists in axiological loading and further investigation outlined in the paper.

Key words: small genre texts, proverbs, global structure, modifications, pragmatic potential, the English language.

Стаття надійшла до редколегії
09.04.2015 р.

УДК 811. 111' 37

Ірина Онищенко

Англійські парні словосполучення (біноми): класифікація за семантичною ознакою

У статті досліджено досить специфічні парні словосполучення (біноми), їх структурно-граматичну будову, сполучуваність та класифікацію за семантичною ознакою. Біноми – це стійкі парні сполучення слів, що функціонують як єдина лексична одиниця, значення якої не є сумою значень її компонентів. Умовно біноми поділяються на групи за структурою, сполучуваністю, семантичною ознакою. Особливу увагу привертає класифікація за семантичною ознакою, яка розглядає ці унікальні мовні утворення в аспекті різноманітності їхніх значень та образності. Серед них слід розрізняти такі, у яких закладено лише одне первинне значення, що впливає з повного складу у вказаному контексті, поруч виділяються і звороти, значення яких віднаходиться досить складно через їх багатозначність. Це дуже неоднорідна група одиниць, що відзначаються ступенем усталеності, характером семантичного зв'язку компонентів, що їх утворюють.

Ключові слова: сполучуваність, лексико-граматична будова, семантична ознака, утворення, компоненти, ступінь усталеності.

Постановка наукової проблеми та її значення. Парні словосполучення (біноми) – це стійкі сполучення слів, які утворилися в результаті подібності значень, явищ, швидкого переходу від причини до наслідку, що часто й легко вживаються в мовленні для реалізації емоційно-експресивного або модульно-оцінного значення. Наприклад: біном *bread and salt* має два значення: 1) хліб і сіль,